

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága ... Ügyvédi Iroda (... , ügyintéző: dr. Tóth Gyula ügyvéd) által képviselt ... felperesnek dr. Sebestyén Éva ügyvéd (...) által képviselt ... I. rendű, dr. Becsei Zoltán ügyvéd (...) által képviselt ... II. rendű alperesek ellen jogalap nélküli gazdagodás és kártérítés iránt a Szolnoki Városi Bíróságon 1.P.21.423/2005. számon folyamatban volt, majd a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2007. április 4. napján meghozott 3.Pf.21.253/2006/12. számú ítéletével befejezett perében - amely perbe a felperes pernyertessége érdekében az által képviselt ... beavatkozott - az említett számú másodfokú határozat ellen a II. rendű alperes részéről 60. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - a 2007. december 5. napján és a 2008. január 16. napján megtartott tárgyalás alapján - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 3.Pf.21.253/2006/12. számú ítélete felülvizsgálattal támadott részének a II. rendű alperest 359.096 (Háromszázötvenkilencezerkilencvenhat) forint és ennek 2001. szeptember 1. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os, majd 2005. január 1. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félétvet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamat megfizetésére kötelező rendelkezését hatályában fenntartja;

az egyéb felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseket - a II. rendű alperest terhelő perköltségre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, egyben a Szolnoki Városi Bíróság 1.P.21.423/05/53. számú ítéletének a II. rendű alperessel szembeni keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyja;

a felperes terhére megállapított elsőfokú eljárási költség összegét részben megváltoztatja, és 114.730 (Egyszáztizennégyezer-hétszázharminc) forintról 80.000 (Nyolcvanezer) forintra leszállítja, továbbá a felperest kötelezi, hogy - 15 nap alatt - fizessen meg a II. rendű alperesnek 10.000 (Tízezer) forint másodfokú eljárási, valamint 75.000 (Hetvenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget;

a másodfokú bíróság ítéletének az I. rendű alperesre vonatkozó valamennyi rendelkezését hatályon kívül helyezi, arra a megállapításra is kiterjedően, hogy az "I. rendű alperest

főkövetelésben és perköltségben marasztaló ítéleti rendelkezéseket mellőzi";

egyebekben a másodfokú bíróságot az I. rendű alperes vonatkozásában új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Ez ellen a részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából jelentős tények a következők.

A felperesnek az I. rendű alperessel kötött - jogerősen felbontott - házassága a második házassága volt, amelyből E. és J. utónevű gyermekei származtak. A Gyulai Városi Bíróság előtt folyamatban volt házassági bontóperben a felperes és az I. rendű alperes a bíróság által jogerősen jóváhagyott egyezséget kötöttek, miszerint a gyermekek az I. rendű alperesnél lesznek elhelyezve, és a felperes vállalja, hogy a gyermekek tartására - gyermekenként - 1997. július 1. napjától kezdődően a mindenkori havi alapbére alapulvételével kiszámított nettó keresete 12,5 %-át, de minimum 9.000 forintot, továbbá a részére kifizetett nyereség és prémium nettó összegének 12,5 %-át gyermektartásdíj címén megfizeti az I. rendű alperesnek.

A felperes az első házasságából származó - a még tartásra szoruló - D. utónevű gyermeke tartására vonatkozóan 1998. július 16. napján a volt házastársával, K. J.-nével abban állapodott meg, hogy 1998. augusztus 1. napjától kezdődően megfizeti a mindenkori alapbére 16,6 %-ának, továbbá a részére kifizetett prémium és jutalom 10 %-ának megfelelő összeget gyermektartásdíj címén. A felperes megkérte munkáltatóját, a II. rendű alperest, hogy a megállapodás alapján vonja le a gyermektartásdíjat és fizesse ki K. J.-né részére.

Az I. rendű alperes kérelmére a Gyulai Városi Bíróság az 1998. július 7. napján meghozott 0401-2.Vh.177/1998/11. sorszámú bírósági letiltó végzésével arra hívta fel a felperes munkáltatóját, a II. rendű alperest, hogy a felperes részére "a bérköltség terhére kifizetett valamennyi rendszeres díjazásból" 12,5-12,5 %-ot, de legkevesebb 9.000-9.000 forintot, valamint "a részesedési alap terhére pénzbeli részesedésként kifizetett minden díjazásból" - hűségjutalomból, céljutalomból - gyermekenként 25 %-ot vonjon le, és fizessen ki az I. rendű alperes részére. A felperes a letiltó végzés ellen nem fellebbezett. A II. rendű alperes a letiltó végzés átvételét követően a felperes munkaviszonyának megszűnéséig - 2001. augusztus 31. napjáig - a felperes és az I. rendű alperes közötti

jogerős bírósági egyezség tartalmának megfelelően vonta le az esedékes gyermektartásdíjat, és fizette ki az I. rendű alperesnek.

A felperes - a II. rendű alperessel 2001. augusztus 27. napján kötött megállapodás alapján - végkielégítést kapott, amelyből a II. rendű alperes levonta, de visszatartotta az I. rendű alperesnek és K. J.-nének szánt gyermektartásdíjat. A felperes emiatt az általa korábban indított munkaügyi per tárgyává tette azt, hogy a II. rendű alperes a végkielégítés összegéből is jogosult volt-e gyermektartásdíj levonására. A munkaügyi perben hozott jogerős ítélet szerint mindkét fokú bíróságnak az volt a jogi álláspontja, hogy a II. rendű alperes törvényes kötelezettségének tett eleget akkor, amikor a felperest megillető végkielégítésből a gyermektartásdíj összegét visszatartotta. Utalt arra is, hogy utóbb az általános hatáskörű bíróság dönthet arról: a visszatartott összeg az arra jogosultakat megilleti-e vagy sem. Ezt követően a II. rendű alperes a végkielégítésből levont és visszatartott, elkülönítve kezelt 953.947 forintot bírósági letétbe kívánta helyezni, arra hivatkozással, hogy a követelés jogosultja bizonytalan; kérelmét a bíróság elutasította.

Az I. rendű alperes 2001. november 12. napján pert indított a levonási kötelezettségét szerinte megszegő II. rendű alperes ellen, a letiltó végzés alapján járó gyermektartásdíj megfizetése végett. A perben eljáró bíróság a jelen per II. rendű alperesét - elismerésére alapítva - 1.908.649 forint és járulékai megfizetésére kötelezte. A II. rendű alperes a marasztalás összegét - amely tartalmazta a végkielégítésből levont és az I. rendű alperes részére visszatartott 594.951 forintot is - 2002. február 28. napján átutalta az I. rendű alperesnek.

A II. rendű alperes 2002. március 26. napján - a Ptk. 276. § (1) bekezdésére alapítottan - pert indított a jelen per felperese ellen 1.764.802 forint és járulékai megfizetése iránt; egyidejűleg biztosítási intézkedés elrendelését kérte. A Békéscsabai Városi Bíróság ez utóbbi kérelmet teljesítve, pénzkövetelés biztosítását rendelte, aminek foganatosításaként a felperes b.-i 3619/7/A/49. hrsz-ú ingatlanára a végrehajtási jogot bejegyezték az ingatlan-nyilvántartásba. A per tartama alatt a Gyulai Városi Bíróság a felperes kérelmére, 2002. május 21. napján meghozott - a másodfokú bíróság által helybenhagyott - végzésével az előzőekben említett, 0401-2.Vh.177/1998/11. számú letiltó végzését visszavonta. Egyidejűleg 2002. június 1. napjától kezdődően a felperes és az I. rendű alperes bíróság által jóváhagyott egyezségének megfelelő tartalmú letiltó végzést hozott.

A II. rendű alperes keresetét másodfokon elutasító jogerős ítélet indokolásából kitűnően az eljáró bíróság - egyebek mellett - döntő jelentőséget tulajdonított annak, hogy az I. rendű alperes által a

II. rendű alperes ellen folyamatban volt perben a II. rendű alperes mind a jogalap, mind az összecszerűség tekintetében elismerő nyilatkozatot tett, ami kötötte a bíróságot. Az eredetileg meghozott letiltó végzés ellen fellebbezés nem érkezett; ez a körülmény is előidézője volt annak, hogy a II. rendű alperes mint készfizető kezes olyan követelést elégített ki a jogosult felé, amely az adóst nem terhelte. A kezesi felelősség azonban nem teremti meg annak lehetőségét, hogy az adós - adott esetben a felperes - olyan többletkötelezettségért feleljen, amelyre nézve vele szemben végrehajtható határozat nincs. A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmét elbíráló Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartotta.

A felperes a 2004. március 29. napján megkötött szerződéssel értékesítette a b.-i 3619/7/A/49. hrsz-ú ingatlanát, amelyet - egyebek mellett - a II. rendű alperes javára bejegyzett végrehajtási jog terhelte; ennek törlését - a szerződés szerint - a felperes vállalta. A végrehajtási ügyben eljáró önálló bírósági végrehajtó 2004. május 5. napján - a Békéscsabai Városi Bíróság 0403-Vh.423/2002/5. számú biztosítási intézkedést megszüntető határozata alapján - megkereste az illetékes földhivatalt az említett végrehajtási jog törlése végett. A határozatot a II. rendű alperes megfellebbezte arra hivatkozással, hogy a biztosított pénzkövetelése iránti keresetét elutasító jogerős határozat ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Így a végrehajtási jog törlése csak a Békés Megyei Bíróság 2004. szeptember 3. napján meghozott jogerős határozata alapján volt foganatosítható.

A felperes 2002. december 13. napján írásban szólította fel K. J.-nét arra, hogy fizesse vissza részére a végkielégítéséből levont és kifizetett tartásdíjat; nevezett ezt megtagadta.

A felperes - a jelen perben előterjesztett keresetét módosítva - elsődlegesen a II. rendű alperes kötelezését kérte "953.947" forint és annak 2001. szeptember 1. napjától esedékes késedelmi kamata megfizetésére - kártérítés címén - arra alapítottnak: a neki járó végkielégítésből a követelt összeget jogellenesen vonta le és fizette ki az I. rendű alperes, valamint K. J.-né részére. Kérte továbbá a II. rendű alperes kötelezését az általa kért biztosítási intézkedés elrendelése, illetőleg az azon alapuló végrehajtási jog késedelmes törlése folytán keletkezett kára - az ingatlana értékesítése és másik ingatlan vásárlása kapcsán felmerült költségei - megtérítésére. Másodlagosan - jogalap nélküli gazdagodás címén - az I. rendű alperestől követelte a végkielégítésből neki kifizetett 594.495 forintnak és kamatának megtérítését.

Az alperesek ellenkérelmükben a felperes keresetének elutasítását kérték. Az I. rendű alperes viszontkeresettel kérte a felperes

által fizetendő gyermektartásdíj mértékének felemelését, továbbá - marasztalása esetére - 55.000 forint erejéig beszámítási kifogást terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest kötelezte arra, hogy fizessen meg a felperesnek 594.951 forintot és ennek 2002. október 7. napjától a kifizetés napjáig esedékes törvényes mértékű kamatát; egyben a felperes keresetét a II. rendű alperessel szemben elutasította. Az I. rendű alperes viszontkeresetét valamint a beszámítási kifogását is alaptalannak ítélte és elutasította. Döntését a következőkkel indokolta. A II. rendű alperes a felperesnek járó végkielégítés összegéből a letiltó végzésnek megfelelően vonta le és tartotta vissza a gyermektartásdíj összegét. "A Vht. értelmében a munkáltató a végrehajtható okirat szerint köteles eljárni, jelen esetben ez a bírósági letiltó végzés volt. Így a II. rendű alperes magatartása nem jogellenes. A felperes kára azért következett be, mert az egyezségtől eltérő tartalmú letiltó végzés került kibocsátásra, és az jogorvoslat hiányában jogerőre emelkedett. Osztotta a II. rendű alperes álláspontját, miszerint a Vht. értelmében a biztosítási intézkedéssel okozott kár megtérítésére a végrehajtást kérő akkor kötelezhető, ha a kérelem előterjesztésekor megállapítható rosszhiszemősége. "A II. rendű alperes rosszhiszemőségét semmi nem támasztja alá." A b.-i ingatlan tehermentesítésének az elmaradására alapított kártérítési igényt azért nem tartotta alaposnak, mert a végrehajtási jog törlését megalapozó határozat ellen a törvény biztosítja a jogorvoslati jogot, ezért a II. rendű alperes fellebbezése nem tekinthető olyan jogellenes magatartásnak, amely felelősségét megalapozná.

Az I. rendű alperessel szemben másodlagosan előterjesztett, a végkielégítésből levont 594.951 forint visszafizetésére irányuló keresetet viszont alaposnak ítélte az elsőfokú bíróság arra hivatkozással, hogy nem bizonyította: "az átvett összeget létfenntartás céljára felhasználta, erre nem is hivatkozott, így a felek viszonyára a Ptk. 361. §-a az irányadó."

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen csak a felperes és az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést. Az I. rendű alperes fellebbezésében a viszontkeresetét és a beszámítási kifogását elutasító rendelkezést nem támadta, így az első fokon jogerőre emelkedett. Kérte viszont a reá vonatkozó marasztaló rendelkezés megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben és úgy változtatta meg, hogy "...az I. rendű alperest főkövetelésben és perköltségben marasztaló ítéleti rendelkezéseket mellőzi." Egyidejűleg a II. rendű alperest arra kötelezte, hogy fizessen meg a felperesnek összesen 1.355.641 forintot, valamint -

az ítéletben részletezett módon - ennek az összegnek a kifizetéséig esedékes törvényes mértékű kamatát. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta; rendelkezett a kétfokú költségek viseléséről.

A másodfokú bíróság ítélete indokolásában kiemelte: "...a felperes fellebbezését nagyrészt alaposnak találta", ennél fogva az I. rendű alperes fellebbezése okafoggyottá vált. Döntése részletes indokai a következők.

A II. rendű alperes által a felperes ellen indított perben lefolytatott bizonyítási eljárásból megállapítható, hogy a felperes és az I. rendű alperes által kötött részegyezség nem tartalmazott rendelkezést arra nézve, hogy a felperes a végkielégítéséből is köteles lenne gyermektartásdíjat fizetni. Nem tartalmazott ilyen rendelkezést a II. rendű alperesnek mint munkáltatónak küldött bírósági letiltó végzés sem, emiatt annak alapján sem lett volna lehetősége a II. rendű alperesnek arra, hogy a felperesnek kifizetett végkielégítésből a gyermektartásdíjat levonja. A felperest a végkielégítésből való gyermektartásdíj levonásával kár érte, amit munkáltatója, a II. rendű alperes okozott, és nem az I. rendű alperes. A II. rendű alperes gondatlan magatartását az előzményi perben eljáró bíróságok értékelték, amikor megállapították, hogy a II. rendű alperes az egyezés tartalmának ismeretében az I. rendű alperes által ellene indított perben saját kockázatára mulasztotta el a védekezést, és ennek következtében olyan kötelezettséget teljesített, amely a felperest mint adóst nem terhelte. A II. rendű alperes megfelelő védekezésének hiánya eredményezte azt, hogy a II. rendű alperes a végkielégítésből visszatartott összeget az arra nem jogosult I. rendű alperesnek kifizette, ezzel kárt okozva a felperesnek. K. J.-né részére nem letiltó végzés, hanem az érdekelt felek megállapodása alapján vont le és utalt ki gyermektartásdíjat, amely megállapodás nem vonatkozott arra, hogy a felperesnek járó végkielégítés összegéből is kellene tartásdíjat fizetnie, emiatt "semmilyen jogcíme nem volt annak", hogy a II. rendű alperes a végkielégítésből is levonjon részére gyermektartásdíjat.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy nem állapítható meg a biztosítási intézkedés kérésekor a II. rendű alperes rosszhiszeműsége. A biztosítási intézkedés elrendelését maga a felperes sem sérelmezte. Ebből következően az ezzel összefüggésben érvényesített kártérítési igény tekintetében a Vht. 201. § (4) bekezdése alapján nem állapítható meg a II. rendű alperes kárfelelőssége. Ugyanakkor az a magatartás, amivel a keresete jogerős elutasítását követően, a biztosítási intézkedést megszüntető végzés elleni fellebbezése benyújtásával akadályozta a végrehajtási jog törlését, rosszhiszeműnek minősül. A másodfokú bíróság ezért kötelezte a II. rendű alperest arra, hogy a

felperesnek az ezzel okozati összefüggésben felmerült költségét - 350.000 forint használati díjat és 51.594 forint késedelmi kamatot - térítse meg.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a II. rendű alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben - tartalmát tekintve - annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítélete reá vonatkozó elutasító rendelkezéseinek a helybenhagyását kérte. Hivatkozása szerint téves a másodfokú bíróság álláspontja, amely szerint az I. rendű alperes által ellene indított perben előterjesztett "...védekezés"-e eredményezte volna a végkielégítésből levont gyermektartásdíj jogosulatlan kifizetését. "A...végkielégítésből vont tartásdíj kapcsán [...] éppen akkor járt volna el... felróhatóan, ha nem a munkaügyi bíróság, ill. letéti kérelmet elutasító Békéscsabai Városi Bíróság útmutatásának megfelelően járt volna el." "E döntéseikkel a bíróságok egyértelműen állást foglaltak, hogy a végkielégítésből is le kell vonni a gyermektartásdíjat, és a munkáltató levonási kötelezettsége feltétlen, amelyet nem érint... a tartásdíj kötelezettjének és jogosultjának jogvitája." A bírósági határozatoknak megfelelő eljárás követése kártérítési kötelezettséget nem eredményezhet, mert hiányzik a Ptk. 339. §-ában szabályozott kártérítési felelősség nélkülözhetetlen eleme, a felróhatóság. A végkielégítésből történt levonás és azok kifizetése kapcsán úgy járt el, ahogyan az az adott helyzetben elvárható. Tévesen alkalmazta a másodfokú bíróság a Vht. 201. § (4) bekezdésében foglaltakat is, mert a fellebbezési jog kimerítése jogellenesnek nem minősülhet; ennek hiányában kártérítésként nem volt kötelezhető 401.594 forint és járulékai megfizetésére sem.

A felperes ellenkérelmében a másodfokú ítélet támadott rendelkezéseinek hatályban tartását kérte.

A felperesi beavatkozó csatlakozott a felperes által előterjesztett felülvizsgálati ellenkérelemhez.

A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelme - az alábbiak szerint - részben alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős határozatot - a törvényben írt kivételtől eltekintve - csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül (Pp. 275. § (2) bekezdés); a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt, bizonyítás felvételének nincs helye (Pp. 275. § (1) bekezdés).

Az előzőekből következően az adott felülvizsgálati eljárás tárgya kizárólag az lehet: jogszerű-e a II. rendű alperes kötelezése arra, hogy fizessen meg a felperesnek kártérítés címén 954.047 forintot

és késedelmi kamatát, a felperesnek járó végkielégítésből levont és kifizetett gyermektartásdíj megtérítéseként, továbbá 401.594 forintot és késedelmi kamatát, a felperes ingatlanát terhelő végrehajtási jog késedelmes törlése folytán felmerült költségek megtérítéseként.

A felperesnek járó végkielégítésből levont gyermektartásdíj kapcsán a II. rendű alperes perbeli kárfelelőssége megállapíthatósága szempontjából annak van döntő jelentősége, hogy a felperes által fizetendő gyermektartásdíj megállapítása százalékos arányban történt, amiből okszerűen következik, hogy a gyermektartásdíj behajtásában közreműködő munkáltató a Vht. 75. §-a szerinti levonási kötelezettségének akkor tud maradéktalanul eleget tenni, ha a bíróság letiltó végzése egyértelműen tartalmazza, mely címen járó jövedelem tekinthető a tartásdíj alapjául szolgáló jövedelemnek. A II. rendű alperesnek mint munkáltatónak - az I. rendű alperest megillető tartásdíj tekintetében - a bírósági letiltó végzésben foglaltak alapján kellett eleget tenni a Vht. hivatkozott rendelkezésében foglalt kötelezettségének. A perbeli letiltó végzésben foglaltak alapján a II. rendű alperes számára alappal válhatott kétséggé, hogy a felperesnek járó végkielégítésből kell-e gyermektartásdíjat levonnia és kifizetnie vagy sem. A II. rendű alperes az ellene folyamatban volt munkaügyi per és a levont tartásdíj letétbe helyezése iránti kérelme elutasítása folytán alappal hivatkozhat arra, hogy vétlenül utalta ki a végkielégítésből levont összeget az I. rendű alperesnek. Nem volt elvárható a II. rendű alperestől annak helyes jogi megítélése, hogy a Vht. 65. § (4) bekezdés b) pontjának az a rendelkezése, miszerint a munkavállaló részére juttatott végkielégítés összege a végrehajtandó követelés kielégítése végett ugyanúgy végrehajtás alá vonható, mint a munkavállaló munkabére, nem irányadó akkor, ha azt kell eldönteni, hogy a végkielégítés a kötelezettet terhelő, a munkáltató által levonandó és kifizetendő gyermektartásdíj összege megállapításának alapjaként figyelembe vehető-e vagy sem.

Mindezekre alapítottnak a Legfelsőbb Bíróság úgy ítélte meg, hogy a II. rendű alperes kárfelelőssége a végkielégítésből - a felperes és az I. rendű alperes jogerős bírósági egyezségbe foglalt megállapodásából kitűnően - jogtalanul levont és kifizetett gyermektartásdíj tekintetében nem állapítható meg.

A másodfokú bíróság ebben a részében tévesen változtatta meg az elsőfokú bíróságnak a felperes keresetét elutasító rendelkezését. A Legfelsőbb Bíróság ennek megfelelően hatályon kívül helyezte a másodfokú bíróságnak azt az ítéleti rendelkezését, amellyel a II. rendű alperest - egyebek mellett - 594.951 forint és annak 2001. szeptember 1. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %, 2005. január 1. napjától a kifizetésig terjedő időre minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző

utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte (Pp. 275. § (4) bekezdés) és helyébe lépően az elsőfokú bíróság vonatkozó rendelkezését helybenhagyta. (Pp. 253. § (2) bekezdés).

A felperes az előzőekben elbírált kártérítési igényét eshetőleges kereseti kérelmenként az I. rendű alperessel szemben is előterjesztette. Az elsőfokú bíróság - az előzőek szerint jogszerű álláspontja folytán - a II. rendű alperessel szemben hozott elutasító ítéleti rendelkezése folytán az I. rendű alperes elleni eshetőleges keresettel érdemben foglalkozott, és annak helytadó döntést hozott. Ez ellen a rendelkezés ellen az I. rendű alperes fellebbezéssel élt, amit a másodfokú bíróság - eltérő jogi álláspontjából következően - nem bírált el; alappal tekinthette olyannak, hogy az "oka foggyottá vált". A II. rendű alperessel szembeni elsődleges kereseti kérelem elutasításához azonban szükségszerűen az a jogkövetkezmény fűződik, hogy az I. rendű alperest marasztaló elsőfokú ítéleti rendelkezést támadó fellebbezést érdemben el kell bírálnia a másodfokú bíróságnak. A Legfelsőbb Bíróság emiatt - hatályon kívül helyezte a másodfokú bíróságnak az I. rendű alperesre vonatkozó valamennyi rendelkezését - arra a megállapításra is kiterjedően, miszerint "...az I. rendű alperest főkövetelésben és perköltségben marasztaló ítéleti rendelkezéseket mellőzi" -, egyben ebben a keresetben a másodfokú bíróságot - az I. rendű alperes fellebbezése érdemi elbírálása végett - új eljárásra és új határozat hozatalára utasította (Pp. 275. § (4) bekezdés).

A felperesnek járó végkielégítésből levont és K. J.né részére - gyermektartásdíj címén - kifizetett 359.096 forint megfizetése iránti kártérítési igény tekintetében - az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben - a másodfokú bíróság megváltoztató, a II. rendű alperest marasztaló ítéleti rendelkezés jogszerű. A másodfokú bíróság ugyanis helyesen értékelte azt a tényt, hogy K. J.né részére járó gyermektartásdíj levonását és a jogosult részére történő kifizetését a II. rendű alperes nem a bíróság végrehajtható okirata alapján foganatosította, hanem az érdekeltek megbízásából, illetőleg a kötelezettséget vállaló felperes kérelmére. A II. rendű alperesnek - a felperes és K. J.-né megállapodása ismeretében - nem lehetett kétsége a tekintetben, hogy csak a megállapodásban megjelölt jogcímen járó jövedelem (mindenkori alapbér, prémium és jutalom) képezi a felperes által megfizetni vállalt gyermektartásdíj alapját; nem terjedt ki a megállapodásuk arra, hogy a végkielégítés terhére is fizetnie kell gyermektartásdíjat. A II. rendű alperes - az előzőekből következően - közvetlenül is felelőssé tehető a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a K. J.-né részére kiutalt 359.096 forint megtérítéséért, mert annak a végkielégítés összegéből történő levonásával a felperesnek kárt okozott. A Legfelsőbb Bíróság ezért a másodfokú bíróságnak ezt a

felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartotta (Pp. 275. § (3) bekezdés).

Alapos viszont a II. rendű alperes felülvizsgálati kérelme abban a részében, amelyben az egyéb károk megtérítése kapcsán hozott - az elsőfokú bíróság elutasító rendelkezését megváltoztató - a II. rendű alperest 401.594 forint és járulékai megfizetésére kötelező rendelkezést támadta. A II. rendű alperes kárfelelőssége megállapítása szempontjából - függetlenül attól, hogy jogi képviselővel eljárva számolnia kellett azzal: keresete elutasítása folytán alapját veszti a biztosítási intézkedés - döntő jelentősége van annak, hogy a II. rendű alperest megillette a fellebbezés joga. Az a hivatkozása, hogy a keresetét elutasító jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelme eredményességében bízva terjesztette elő fellebbezését, önmagában nem teszi a II. rendű alperes eljárását nyilvánvalóan rosszhiszeművé, joggyakorlását visszaélésszerűvé. A Legfelsőbb Bíróság emiatt az elsőfokú bíróság elutasító rendelkezését tartotta jogszerűnek, és - a másodfokú bíróság marasztaló rendelkezését hatályon kívül helyezve - az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részében is helybenhagyta (Pp. 275. § (4) bekezdés, Pp. 253 § (2) bekezdés).

Tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban a felperes és a II. rendű alperes vonatkozásában a jogvita érdemben elbírálható volt, ugyanakkor az I. rendű alperes fellebbezése érdemi elbírálása végett a másodfokú bíróságot új eljárásra kellett utasítania a Legfelsőbb Bíróságnak, a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 213. § (2) bekezdése alkalmazásával részítéletet hozott.

A perköltség viselése tárgyában - hatályon kívül helyezve a másodfokú bíróság erre vonatkozó rendelkezéseit - a Legfelsőbb Bíróság a felperes és a II. rendű alperes vonatkozásában érdemi határozatot hozott. Értékelte, hogy a II. rendű alperes részben eredményes felülvizsgálati kérelme folytán módosult a pernyertesség és pervesztesség aránya, ezért a felperes terhére megállapított elsőfokú eljárási költséget 114.730 forintról leszállította 80.000 forintra, egyben a felperest kötelezte, hogy fizessen meg a II. rendű alperesnek 10.000 forint másodfokú, valamint 75.000 forint felülvizsgálati eljárási költséget, figyelembevéve az érdekelt felek által előlegezett költségeket is (Pp.270. § (1) bekezdés, Pp. 81. § (1) bekezdés).

A felperes és az I. rendű alperes közötti jogvita tekintetében a feleknek a felülvizsgálati eljárásban felszámítható költsége nem merült fel; a felperesi beavatkozó a felülvizsgálati eljárási költségei megtérítését nem igényelte.

Budapest, 2008. január 16.

*Dr. Szőke Irén sk. a tanács elnöke, Dr. Csentericsné Dr. Ágh Bíró
Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Orosz Árpád sk. bíró*